

8. Wijsheid om rechtvaardig te leven

‘Leer ons zo onze dagen te tellen dat wijsheid ons hart vervult’. Dit zijn de mooie woorden van de kerntekst van deze week uit psalm 90:12 (NBV21). Deze les legt de nadruk op waar wij ware wijsheid vandaan kunnen halen: Gods woord, en welke vruchten het afwerpt om die wijsheid op te volgen en een rechtvaardige manier van leven na te streven. Psalm 119 is de psalm bij uitstek die gaat over Gods woord en zijn leefregels en hoe die zegeningen kunnen brengen in het leven van de gelovige. Vandaar dat wij deze week iets verder inzoomen op deze psalm.

Psalm 119 is de langste psalm in de Bijbel, wel 176 verzen lang en de manier waarop het is opgebouwd noemen we acrostisch. Dit betekent dat de psalm net als het Hebreeuwse alfabet, die uit 22 letters bestaat, is opgedeeld in 22 gedeeltes en elk nieuw gedeelte begint met de letter van het Hebreeuwse alfabet dat bij dat gedeelte hoort. Om een voorbeeld te noemen: in de les wordt Psalm 119:1-16 behandeld, het eerste gedeelte van vers 1 t/m 8 begint met een aleph, in de Naardense Bijbelvertaling hieronder (rechterkolom) wordt dat vertaald naar onze letter A en van vers 9 t/m 16 begint het met de Hebreeuwse letter beth (B in ons alfabet).

NBV21 Psalm 119:1-8

Aleph

1. **Gelukkig***1 wie de **volmaakte weg***2 gaan en **leven naar de wet***3 van de HEER,
2. **Gelukkig** wie zijn **richtlijnen***4 volgen, hem **zoeken met heel hun hart***5.
3. Zij bedrijven geen onrecht,
Maar **gaan de wegen** die hij wijst.
4. Uw **regels***6 hebt u gegeven opdat wij ons eraan houden.
5. Laat toch **mijn wegen** recht zijn,
ik wil mij houden aan uw **wetten***7.
6. Ik zal nooit beschaamd staan
als ik **uw geboden***8 in acht neem.
7. Ik zal u loven met een oprecht hart
als ik uw **rechtvaardige voorschriften***9 leer.
8. Ik zal mij houden aan uw **wetten** –
Verlaat mij dan niet voorgoed.

Naardense Bijbelvertaling Psalm 119:1-8

Aleph

1. **Al** wie gaaf van weg zijn: zalig!,
die wandelen
volgens het onderricht van de Ene!
2. **Al** wie houden zijn overeenkomsten:
zalig!- met heel het hart hem zoeken!
3. **Ach** nee, valsheid begaan zij niet,
zij wandelen op zijn wegen.
4. **Al** uw verordeningen hebt gij geboden om ten
zeerste te bewaken.
5. **Ach**, waren mijn wegen vast genoeg
om uw inzettingen te bewaken.
6. **Aan** schaamte zou ik voorbij zijn
Als ik acht sloeg
Op al uw geboden.
7. **Aan** u breng ik dank
in oprechtheid van hart,
nu ik leer uw gerechte regels.
8. **Al** uw inzettingen zal ik bewaken;
verlaat mij niet te zeer!

*1 = **ESJER**: van ASJAR – rechtuitgaan, vooruitgaan, vooruitgang maken, gelukkig en gezegend zijn.

*2 = **volmaakt is TAMIM**: integer, uit één stuk, solide, gezond en weg is **DEREK**: weg, wandel, gewoonte.

*3 = **leven of wandelen naar de torah**. **TORAH** komt van YARAH, een beweging maken met de hand -> een steen (ook water) gooien, een pijl afschieten, de weg tonen, onderrichten.

*4 = **EDA/EDOT**: getuigenissen, het gaat hier om visuele en tastbare representaties van gebeurtenissen uit het verleden of van het verbond van God met zijn volk. Deze dingen getuigen van God en zijn werken.

*5 = **Zoeken met heel je hart** heeft hier ook te maken met het denken, het maken van een bewuste keuze.

*6 = **PAQAD**: voorschriften, statuten.

*7 = **CHOK**: welomschreven taak/voorschrift of recht/ deel toegeschreven aan een bepaald(e) persoon of groep (zie bijvoorbeeld Gen 47:22).

*8 = **MITSVAH**: gebod, wijst op de regelrechte autoriteit van wat er wordt gezegd.

*9 = **MISHPAT**: oordeel vellen, richten, recht doen, gouverneren.

NBV21 Psalm 119:1-8

Beth

9. Hoe kan wie jong is zuiver leven?
Door zich te houden aan uw **woord*10**.
10. Met heel mijn hart heb ik u gezocht,
laat mij niet afdwalen van uw **geboden**
(zie *8).
11. Uw **belofte*11** heb ik in mijn hart
geborgen, zo zal ik niet **tegen u**
zondigen*12.
12. Geprezen bent u HEER,
onderwijs mij in uw **wetten** (zie *7).
13. Mijn lippen hebben uitgesproken
wat uw mond ons voorschreef (zie *9).
14. Leven naar uw **richtlijnen** (zie *4) geeft
mij vreugde, meer vreugde dan rijkdom
en overvloed.
15. Uw **regels** (zie *6) wil ik overdenken,
het oog op uw paden gericht.
16. Ik **verheug*13** mij in uw **wetten** (zie*7),
uw **woord** (zie*10) zal ik niet vergeten.

Naardense Bijbelvertaling Psalm 119:1-8

Beth

1. **Bij** wat houdt wie jong is
zijn pad schoon? –
door het te bewaken
volgens uw woord!
2. **Ben** ik niet met heel mijn hart
u gaan zoeken? –
laat niet toe dat ik afdwaal
van uw geboden!
3. **Berg** ik wat gij zegt niet in mijn hart? –
opdat ik
niet zondig tegen u!
4. **Begroeten** mag ik u, Ene: gezegend!-
wil uw inzettingen aan mij leren!
5. **Breeduit** vertelden mijn lippen
alle rechtsregels van uw mond.
6. **Blij** ben ik
op de weg van uw overeenkomsten,
als was ik onmetelijk rijk!
7. **Bepeinzen** zal ik wat gij verordent,
ik zal acht slaan
op uw paden.
8. **Bij** uw inzettingen zoek ik verkwikking,
Ik zal uw woord nooit vergeten!

***10 = DAVAR:** woord, daad, gebeurtenis -> 1ste keer in Gen 8:15 => samenwerkingswoord (bouwen aan een nieuwe wereld na de zondvloed).

***11 = EMER / AMAR:** belofte, discours, woord.

***12 = CHATA:** het doel missen, zich van weg vergissen, verloren lopen.

***13 = verheugen** is idee van aaien (geaaid worden), plezier scheppen in, opgetogen zijn met, koesteren, jezelf goed doen (met uw wetten).

Uit de vertaling naar het Hebreeuws van een aantal woorden in vers 1 t/m 16 blijkt dat er verschillende woorden worden gebruikt om over Gods rechtvaardige woord en wet te praten: het woord Torah wordt gebruikt (onderwijzing) maar ook Gods woord, belofte, geboden, getuigenissen, Gods weg gaan, voorschriften, statuten en oordelen.

Vragen

1. Wat denkt u van de vele woorden voor Gods 'wet' en woord die de psalmist hier gebruikt? Welke woorden spreken u aan en welke niet, en waarom?
2. Krijgt u het idee dat de psalmist bijzonder veel van regeltjes houdt? Of een vorm van perfectionisme nastreeft? Waarom wel of waarom niet?
3. Is het makkelijk om Gods weg te gaan? Waar loopt uzelf wel eens tegenaan als het aankomt op zijn wil volgen?
4. Hoe kunnen wij vreugde vinden in Gods 'wet' of onderwijzing?
5. Wat is het verschil tussen God met heel ons hart zoeken (vers 2 & 10, betekent ook een bewuste keuze maken voor hem) en hartstochtelijk regels, wetten, beloften etc. achternagaan?

LIJDEN EN TOCH GODS WIL DOEN

Gods wil opvolgen en een rechtvaardig leven proberen te leiden is niet altijd een gemakkelijke taak, vooral niet wanneer moeilijkheden komen. De psalmist schrijft in vers 83 het volgende:

NBV21 'Al schrompel ik weg als een leren zak in de rook, uw wetten vergeet ik niet.'

De leren zakken gemaakt van dierenhuiden die in de tijd van de Bijbel gebruikt werden, konden compleet verdrogen en verschrompelen wanneer die in de rook boven een vuur hingen, je had er dan niets meer aan. Dit verwijst naar de oncomfortabele positie waar de psalmist zich in bevond, hij bevond zich waarschijnlijk in de duisternis, hij voelde zich misschien wel helemaal niets, leeg vanbinnen. Toch lijkt hij hoop te krijgen door het vasthouden aan Gods wetten/voorschriften/statuten.

6. Werkt dat ook zo voor u? Of is het lastig om hoopvol te blijven en vast te houden aan Gods rechtvaardigheid en zijn leefregels die het beste met ons voorhebben?
7. De psalmist heeft het ook over 'getuigenissen', dingen die getuigen van God en zijn werken, die u eraan herinneren wat God voor u gedaan heeft. Kunnen dergelijke 'getuigenissen' u helpen wanneer u door een moeilijk moment in uw leven gaat?

Maar het omgekeerde kan ook. Soms beloven wij enkel Gods wil te doen wanneer God ons uit ons lijden haalt. Psalm 119:134 klinkt een beetje zo (zie zowel de NBV21 als de NBG51 vertaling hieronder), met name in de NBG51 vertaling:

NVBV21: 'verlos mij van de onderdrukking van mensen, en ik zal mij houden aan uw regels.'

NBG51: 'verlos mij van de verdrukking der mensen, dan zal ik uw bevelen onderhouden.'

8. Heeft u zelf wel eens ondervonden dat u eerst resultaat van God wilde zien en daarna pas wilde doen wat God van u vroeg?
9. Wat is het nadeel als we op een voorwaardelijke manier naar Gods wet en woord kijken?

ZIJN ER UITZONDERINGEN?

Het is belangrijk Gods wil op te volgen in ons leven en wij weten dat de leefregels die wij in de Bijbel vinden het beste met ons voor hebben. Psalm 1 beschrijft mooi hoe de gelovige die vreugde in de wet van de HEER vindt, als een boom is geplant aan stromend water die vrucht draagt (1:3). En dat proberen we als gelovigen na te streven. Maar het leven is echter niet altijd zo simpel. Niet voor elke situatie in ons leven vinden wij een bijpassende wet of oplossing in de Bijbel. 'Niet afdwalen van Gods geboden' zoals de psalmist van psalm 119 beschrijft (vers 10) is nog iets anders dan Gods wil naleven in situaties waarbij het niet makkelijk is tussen het één en ander te kiezen. Soms is niet elke beslissing per definitie goed of fout maar kan elke keuze wel specifieke consequenties met zich meebrengen. Soms kunnen we ook in omstandigheden belanden waarbij een uitzondering gemaakt moet worden op een bepaalde regel of wet.

10. Bent u dergelijke situaties zelf al in het leven tegengekomen? Hoe ging u daarmee om?
11. Welke specifieke zaken zoals gebed, Bijbelse principes, gesprekken met andere gelovigen of bepaalde handelingen helpen u om in lastige situaties een keuze te maken?

